

Door Piet Kaan en Henk Veenhof.

Geertje (Gé) Dekens Withaar uit Annen is in september 2010 overleden en uit haar nagelaten bezittingen kwam nog een oud vergeeld weekblad van "de Kampioen" te voorschijn. Het blad is uit een tijd dat nog maar weinig mensen in Nederland een fiets bezaten.

In 1883 werd er door een groep fietsliefhebbers de Nederlandse Vélocipèdisten Bond opgericht. De naam werd later veranderd in Algemeen Nederlands Wielrijders Bond. Een paar jaar later werd er al een maandblad "De Kampioen" uitgegeven. Dit blad werd later een weekblad en vervolgens opnieuw een maandblad.

Het weekblad, dat uit de nagelaten bezittingen van Gé kwam, was van 22 mei 1896 en stond vol met advertenties. Vaak werd er nog gesproken over machines in plaats van fietsen.

Diverse fietsmerken kwamen niet alleen uit Nederland maar ook uit Amerika, Engeland, Duitsland en Frankrijk. De reclames uit de advertenties zijn *cursief* geplaatst en letterlijk overgenomen.

In Nederland waren enkele bekende merken:

- "Wilhelmina rijwielen" met als oprichter Van den Brink uit Zeist. Hij sloot een compagnonschap met oud wielrenner Adler, die tevens zijn schoonzoon werd. Daarna heette de fabriek in Zeist: Adler & Van Den Brink.
- Eerste Nederlandsche Rijwielfabriek te Deventer met directeur H. Burgers:
Wedstrijd Meppel alle prijzen behaald op Burgers Rijwielen. Zutphen 18 april een eerste en tweede prijs. Kampen 19 april een tweede prijs.
- De Simplex Rijwielenfabriek te Utrecht: *door de vele bestellingen op ons model no. 13 in onze Prijscourant voor f. 120 en f. 130 kunnen wij tot nadere aankondiging geen nieuwe orders hierop meer aannemen.*
- De Rotterdamsche Rijwielenfabriek met Aeolus Rijwielen model no. 96:
Onze machines overtreffen Engelsch en Amerikaansch Fabrikaat en zijn bovendien goedkoper. Bevoordeel uzelf en bovendien de Hollandsche Industrie.
- Eysink's Rijwielenfabriek: *De machine paart aan uitterst soliden en eleganten bouw een zeer gemakkelijken gang.*

Uit Amerika kwam bijvoorbeeld:

Crescent Cycle: *onvertroffen op "sierlijkheid, lichtheid, duurzaamheid en sterk" en tevens "De elegantste Dames Safety".*

The Monarch: *de Amerikaansche machine, die, na nauwkeurige vergelijking met de voornaamste fabrikaten, het meest geschikt geacht wordt voor de Nederlandsche toeristen.*

Uit Engeland kwamen ook diverse merken, waar onder:

- Raleigh, met: *"De parel der Engelsche Rijwielinindustrie".*
- Alldays & Onions Pneum, met: *nieuw: de Alldays met gedraaide buizen "De sterkste machine der wereld".*
- Wulfruna met: *Onderzoekt, beproeft en stelt er vertrouwen in. Vraagt om een prijscourant.*
- New-Rapid met: *Wilt gij op uwen Pinkstertoer verzekerd zijn van een goed rijwiel, bestel dan een New-Rapid no. 8,9 of 10. Andere nummers zijn thans uitverkocht.*
- Gladstone Cycles met: *Prijs f. 175,- Eer ge een machine koopt van f. 300,-, kom dan eerst deze 1e klas machine zien.*

Uit Frankrijk kwamen:

- Clément Machines: *Overtuigt U van 't licht en gedruischloos loopen der Clément Machines*
- Peugeot rijwielen en Gallus banden: *"Morin sloeg Johnson op Peugeot met Gallus banden"*
- Cycles Rochet: *Rijwielen in het bereik van iedere beurs. Betaalbaar in maandelijksse termijnen volgens overeenkomst*

Uit Duitsland kwamen:

- Ellis Menke, Frankfurt am Main met Rijwielen en Naaimachines.
- "Adler" en "Claes Pijl" rijwielen.
- Bielefelder Machineafabriek uit Bielefeld met Dürkopp Rijwielen

Uit verschillende advertenties blijkt dat het kopen van een fiets nog niet voor iedereen was weggelegd. Er werden nog veel agenten (vertegenwoordigers) gevraagd en bij meerdere advertenties van de buitenlandse bedrijven was zelfs geen Nederlands adres beschikbaar.

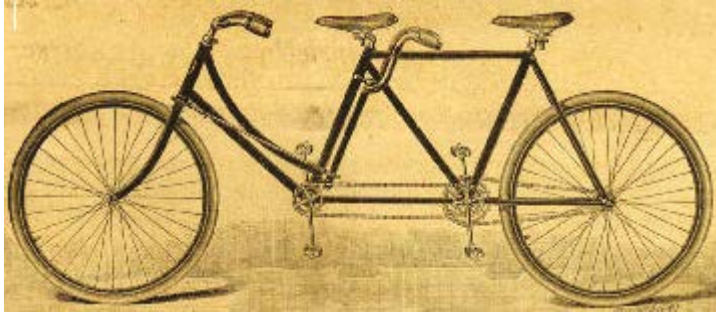
Naast het normale toerfietsen werden er ook al regelmatig wedstrijden gehouden op racefietsen.

Om het fietsen te leren konden de toekomstige wielrijders "onderricht in wielrijden" krijgen: *Abonnement voor onbepaald aantal lessen inclusief gebruik van leermachine: tien gulden. Speciaal gereserveerde uren voor Dames-leerlingen dagelijks van 11 tot 1 uur*

Bij de Algemeene Verzekering Maatschappij "Diligentia" te Amsterdam kon men al voor slechts f. 1,- per jaar zijn rijwiel verzekeren tegen brand-, diefstal en transportgevaar.

Vanzelfsprekend waren er al diverse onderdelen te koop onder meer verschillende soorten banden en zadels, onder andere de nu nog bekende Brooks zadel. Ook werden er al tandems te koop aangeboden en een wielrijderscamera was er al vanaf f. 8,-.

A. Sinkel aan de Nieuwendijk 174 te Amsterdam had al een *Afdeling: Dames Kleedmakerij met Dames Rijwiel-Costuums, origineele Engelsche stoffen in grijs, beige, blauw en zwart.*

Deze Anton Sinkel uit het Duitse Cloppenburg begon in 1821 aan de Nieuwendijk een stoffenzaak. Vervolgens breidde hij zijn zaak uit en volgden er meer vestigingen in Amsterdam. Tevens opende hij filialen in Leeuwarden, Rotterdam, Leiden en Utrecht.

Als reclame-uiting had hij het welbekende versje bedacht:

In de winkel van Sinkel
 Is alles te koop.
 Daar kan men krijgen:
 Mandjes met vijgen,
 Doosjes pommenade.
 Flesjes orgeade,
 Hoeden en petten
 En damescorsetten
 Drop om te snoepen
 En pillen om te poepen.

Zelfs "Jansen en Tilanus" was al in beeld met sport-onderkleding en een winkel in Amsterdam verkocht *rijwielcostumes uitsluitend naar maat vanaf f. 18,-*.

Verder werd er reclame gemaakt voor: *sport-corsetten voor dames-wielrijdsters door alle Medici aanbevolen maar wel na ontvangst eener opgave der taillewijdte.*

Wat begon als loopfiets groeide al gauw uit tot een uitermate populair vervoermiddel, vooral na de uitvinding van de luchtband in 1888 waardoor het fietsen steeds comfortabeler en sneller werd.

Van machine naar flitsend snelle "ffftttssss" oftewel de fiets en vervolgens kwamen de bakfietsen, transportfietsen, driewielers, tandems, eenwieler, racefietsen, fietsen met hulpmotor, solexjes, plof- en bromfietsen. Zelfs in het Nederlandse leger was enige tijd een Regiment Wielrijders paraat.

Tegenwoordig kijkt men niet raar meer op wanneer er gesproken wordt van omafiets, snorfiets, crossfiets, fietskar, vouwfiets, waterfiets, mountainbike, fietstaxi of elektrische fiets.

Het woord "luchtfietser" heeft niets met fietsen te maken, maar zelfs in Annen is dit begrip niet geheel onbekend gebleven.....